

Quintus Physicorum

contrarietate sibi. 2. dicitur quod motus non sunt contrarii quia sunt ex terminis contrariis quia rubefactio ex albo non contrariatur rubefactioni ex nigro. Item termini a quo abiciuntur sunt contrarietates eorum ergo ab ipsis motus non sunt contrarii. 3. dicitur quod in substantiis habetur mutationes contrarie. per primum modum et sic generatio que est ex non esse contrariatur corruptioni que est ad non esse. Quarto dicitur quod illi motus sunt proprie contrarii qui sunt a terminis contrariis et ad terminos contrarios quia completa ratio motus est ex terminis ergo proprie solum illi motus sunt contrarii qui sunt ad terminos contrarios et ex terminis contrariis. Sed contra albefactio et nigrefactio contrariatur et tamen non sunt ex terminis contrariis. Respondet philosophus quod medium precipue rationem ex terminis et ideo est ibi quodam contrarietas non simpliciter sed secundum quod ita quod medium color comparatur ad unum extremorum aliquem contrariatur ad alterum extremum. Quinto dico quod quies contrariatur motui nam privatio quodammodo contrariatur habitudini capiendum contrarietatem ut se extendit ad privationem oppositam. Et si quare de quiete hoc verum dicitur quod non est verum de quiete que est in termino ad quem cum illa sit complementum et finis motus sed de quiete que est in termino a quo que etiam contrariatur quieti que est in termino ad quem. Si quare an cuius mutationi contrariatur quies dicitur quod non quia quies est in tempore mutatio autem secundum generationem vel corruptionem que dicitur mutatio secundum substantiam et materiam est in instanti nec est proprie motus mutatio tamen habet contrarietatem mutationi. Si dicatur 3. philosophus dicitur quod in quatuor predicamentis essentia tendens de esse perfectio ad ulteriorem perfectionem ergo in predicamento substantie est motus. Negatur consequentia ut ibi patuit. Notandum preterea quod philosophus in motu ponit quodam contrarietatem accidentalem ut inter ascensum et descensum lapidis est quedam contrarietas ex hoc quod unus est naturalis et alius est violentus quia scilicet est ab extrinseco passio non preterite vim. Si queratur a quo generatur quies violenta que aliquando est in termino ad quem motus violenti dicitur quod a generante illum motum. Ex quo ei non potest suum mobile ulterius movere facit ipsum ibi quiescere.

Contra hec autem albefactio secundum contrariatur nigrefactioni tamen non semper est ex terminis contrariis ergo ad contrarietatem motuum non requiritur sint terminis contrariis in terminos contrarios ut vult philosophus t. c. 4. 9. Ad hoc patet quod ex elemento puro aliquid sit album et ex elemento puro aliquid sit nigrum tunc tales motus non fiunt ex terminis contrariis quia elementa non sunt colorata. Item volucior nolitio contrariatur et tamen non fiunt semper ex terminis contrariis.

Secundo Callefactio et frigefactio contrariantur et tamen non fiunt ad terminos contrarios quia aliquando fiunt ad tepiditatem que non habet contrarium. Item motus lapidis sursum versus ad aerem contrariatur motui lapidis deorsum a concavo celi versus ad eundem aerem et tamen non fit ad terminos contrarios immo fit ad unum et eundem terminum. Forte dicitur licet sit unus terminus finis tamen est plura finis ratione. Sed contra contrarietas motuum est realis ergo non dependet a distinctione rationis. Forte dicitur quod in illo termino ad quem sunt realiter sursum et deorsum respectu diversorum. Contra Contraria non sunt in eodem sed sursum et deorsum contrariantur et propter hoc dicitur philosophus in quod. quod idem corpus non potest esse in duobus locis quia tunc sursum et deorsum essent in eodem.

Tertio aliqui motus sunt contrarii et tamen non sunt. In contraria patet de motu qui est a rubeo in album et ab albo in rubrum album enim et rubrum non contra-

riantur. Item sequeretur quod unus plura contrariarentur quia motus ignis sursum contrariatur motui aeris deorsum quo aer descendit a concavo celi versus ad proprium locum et etiam contrariatur motui deorsum ipsius terre. Forte dicitur quod ascensus terre et descensus sunt eiusdem speciei. Contra unus motus simplex secundum speciem est tantum unus corporis simplicis. Posset etiam obici de generatione que contrariatur corruptioni et tamen termini non sunt contrarii quia substantie nil est contrarium forte negas quia primo physico dicitur quod in genere substantie est una prima contrarietas ad quem cetera reducuntur nec tamen opponuntur ut habet et privatio quia sunt formaliter etiam positivae sed hoc est contra philosophum in predicamentis ideo dicitur quod generatio non est motus.

Quarto arguitur quod motus qui sunt ex terminis contrariis sint contrarii quia tales motus non possunt esse simul in eodem subiecto ergo contrariantur. Ans. patet quia nichil simul movetur a nigro in rubrum et ab albo in rubrum videntur enim illi motus contrarii sicut motus lapidis sursum versus ad aerem et motus lapidis deorsum a celo versus ad aerem.

Quinto arguitur quod quies non contrariatur motui quia contraria non sunt simul sed quod movetur non subito recedit a termino a quo ergo quando movetur aliquid habet de termino a quo ergo aliquid habet de quiete termini a quo. Forte dicitur cum philosophus in fine quinti quod illud quod movetur habet aliquid de termino a quo et aliquid de termino ad quem simul cum motu. Nec inconuenit contraria secundum esse imperfectum se compati sicut in tepido sunt caliditas et frigiditas. Contra contraria includunt contradictionem ergo in nullo gradu possunt esse simul. Item tunc idem posset simul et semel calefacere et frigefacere. ut si corpori tepido applicetur corpus quod nullam habet caliditatem nec frigiditatem tunc in illo producentur caliditas et frigiditas simul. Item sicut quies de termino a quo secundum esse perfectum est impossibilis motui ita etiam quies in termino ad quem ergo quies in termino ad quem contrariatur motui quia est impossibilis sibi. Item quies et motus nunquam sunt simul ergo nunquam contrariantur.

Sexto arguitur quod quies que est in termino ad quem non sit perfectio motus quia omnis quies est privatio motus ergo nunquam est perfectio eius. Item illud non est perfectio motus quo adueniente cessat motus. quia nichil deficit adueniente sua perfectione immo tunc habet esse perfectum sed adueniente quiete in termino ad quem cessat motus ergo. Item quod est perfectio mobilis non est perfectio motus cum diversorum non sit una perfectio. sed quies in termino ad quem est perfectio mobilis aliter enim non denominaretur quiescens a quiete in termino ad quem quare etc. Item arguitur quod nulla est quies in termino a quo quia habitus precedit privationem ut communiter dicitur hoc autem non esset verum si res in termino a quo quiesceret quia tunc quies precederet motum dices quod aliquando habitus non precedit ut patet de ceco a natiuitate.

Septimo autem quod quies que est in termino a quo non contrariatur quieti que est in termino ad quem quia contraria sunt entia positiva et activa. Item non opponitur sibi tanquam habitus. Item tenebre non contrariantur tenebris ergo nec una privatio motus alteri privationi. Item autem quod mutatio non opponitur mutationi.